

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Zdolności i uzdolnienia – rozważania teoretyczne	13
1. Problematyka zdolności z perspektywy psychopedagogicznej	13
2. Zdolności – analiza pojęcia	16
3. Zdolności a uzdolnienia	17
4. Wybrane koncepcje i modele zdolności oraz uzdolnień	21
4.1. Koncepcje i modele zdolności ogólnych i specyficznych	21
4.1.1. Klasyczne modele zdolności	21
4.1.2. Współczesne koncepcje zdolności	24
4.2. Modele strukturalno-interakcyjne	26
4.3. Modele rozwojowe	34
5. Specyfika uzdolnień plastycznych i muzycznych	39
5.1. Uzdolnienia plastyczne	40
5.1.1. Osobowość osób uzdolnionych plastycznie	45
5.2. Uzdolnienia muzyczne	47
5.2.1. Koncepcje uzdolnienia muzycznego	47
5.2.2. Pojęcie uzdolnienia muzycznego	52
5.2.3. Osobowość osób uzdolnionych muzycznie	53
6. Twórczość w kontekście zdolności i uzdolnień	58
Rozdział II. Charakterystyka środowiska szkolnego i sytuacji trudnych w szkole	67
1. Misja i zadania szkoły jako instytucji społecznej	67
2. Środowisko społeczno-wychowawcze szkoły	73
3. Dwupodmiotowość w procesie dydaktyczno-wychowawczym	77
4. Specyfika kształcenia w średnich szkołach artystycznych w Polsce	82
5. Twórczy nauczyciel jako mistrz w kształceniu uczniów uzdolnionych artystycznie	86
6. Pojęcie i rodzaje sytuacji trudnych w środowisku szkolnym	90
7. Wybrane koncepcje sytuacji trudnych	91
8. Przyczyny sytuacji trudnych młodzieży w środowisku szkolnym	94
Rozdział III. Stres i radzenie sobie ze stresem	97
1. Pojęcie stresu	97
2. Wybrane koncepcje stresu	100

2.1. Medyczne koncepcje stresu	101
2.2. Psychosomatyczne koncepcje stresu	103
2.3. Psychologiczne koncepcje stresu	105
3. Radzenie sobie jako specyficzna forma aktywności w sytuacji stresowej	115
4. Style i strategie radzenia sobie ze stresem	120
5. Wybrane czynniki radzenia sobie ze stresem	124
5.1. Osobowość a radzenie sobie ze stresem	124
5.2. Samoocena a radzenie sobie ze stresem	125
5.3. Emocje a radzenie sobie ze stresem	126
6. Radzenie sobie ze stresem w środowisku szkolnym przez młodzież uzdolnioną artystycznie	128
Rozdział IV. Podmiotowe uwarunkowania procesu radzenia sobie ze stresem	135
1. Problematyka osobowości	135
1.1. Cechy jako podstawowe składniki osobowości	140
1.2. Wybrane teorie cech	141
2. Samoocena i jej właściwości	147
2.1. Rodzaje samooceny	150
2.2. Kształtowanie się samooceny młodzieży w okresie adolescencji	154
3. Zdolność do rozumienia emocji jako element świadomej regulacji emocjonalnej	156
3.1. Kształtowanie mechanizmu regulowania emocji	159
3.2. Uwarunkowania zdolności do rozumienia emocji	161
Rozdział V. Metodologiczne podstawy badań własnych	165
1. Przedmiot i cel badań	165
2. Problemy badawcze i hipotezy robocze	167
3. Metoda, techniki i narzędzia badawcze	170
4. Teren i organizacja badań, charakterystyka grupy badanej	174
4.1. Charakterystyka społeczno-demograficzna badanej młodzieży	174
4.2. Zastosowane analizy statystyczne	175
Rozdział VI. Style radzenia sobie ze stresem badanej młodzieży	177
1. Ogólna charakterystyka stylów radzenia sobie ze stresem przez badane osoby z uwzględnieniem typu szkoły	177
2. Porównanie preferowanych stylów radzenia sobie ze stresem młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących	183
3. Style radzenia sobie ze stresem młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących a ich zróżnicowanie ze względu na płeć	184
4. Porównanie preferowanych stylów radzenia sobie ze stresem młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących z uwzględnieniem płci	193

Rozdział VII. Wybrane czynniki podmiotowe badanej młodzieży	199
1. Charakterystyka cech osobowości młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących	199
2. Charakterystyka cech osobowości młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących z uwzględnieniem płci	205
3. Poziom samooceny młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących	213
4. Poziom samooceny młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących z uwzględnieniem płci	215
5. Poziom zdolności do rozumienia emocji młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących	218
6. Poziom zdolności do rozumienia emocji młodzieży ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących z uwzględnieniem płci	219
Rozdział VIII. Zależności między preferowanymi stylami radzenia sobie ze stresem przez badaną młodzież a wybranymi czynnikami podmiotowymi – weryfikacja hipotez	223
1. Style radzenia sobie ze stresem przez uczniów szkół muzycznych, plastycznych oraz ogólnokształcących a ich cechy osobowości, poziom samooceny i zdolność do rozumienia emocji	223
2. Wielowymiarowe zależności pomiędzy cechami osobowości, samooceną i zdolnością do rozumienia emocji a stylami radzenia sobie ze stresem uczniów ze szkół plastycznych, muzycznych i ogólnokształcących	230
2.1. Predyktory stylów radzenia sobie ze stresem uczniów uzdolnionych muzycznie	231
2.2. Predyktory stylów radzenia sobie ze stresem uczniów uzdolnionych plastycznie	233
2.3. Predyktory stylów radzenia sobie ze stresem uczniów niesprofilowanych	235
3. Różnice pomiędzy uczniami ze szkół muzycznych, plastycznych i ogólnokształcących w czynnikach podmiotowych o różnych dominujących stylach radzenia sobie ze stresem	239
Zakończenie	245
Spis tabel	255
Spis rysunków	259
Bibliografia	261